

Нели Дамянова
Цветелина Георгиева

ПО НОВИЯ
ИЗПИТЕН
МОДЕЛ

ТЕСТОВЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА 7. КЛАС

ПОДГОТОВКА ЗА НАЦИОНАЛНОТО
ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ

ПРОСВЕТА
ОСНОВАНО 1945

НАКЛОНЕНИЕ НА ГЛАГОЛА. ПРЕИЗКАЗНИ ФОРМИ. СЪВМЕСТНА УПОТРЕБА НА ГЛАГОЛНИ ВРЕМЕНА И НАКЛОНЕНИЯ

Име _____

№ _____ клас _____

Прочетете текста, за да изпълните задачите от 1. до 6. включително.

Старата жена беше сложила вретеното, унесено загледана в Елка... Боже, колко хубава е нейната едничка дъщеря. Вече цяла мома. Какви коси. Това са същите нейни коси, когато беше млада. Ни една мома нямаше коси като нейните. За тях и песен бяха наредили. А очите на Елка! Тия сини бистри очи, с дълги, гъсти ресници. Да, това са неговите очи, очите на баща ѝ. Колко би се радвал той, ако можеше да я види сега... Колко е пораснала...

От къщи излезе Иво, нарамил дълга коса. От петимата братя той беше среден по години, но най-едър, най-снажен от всички. И малката, нежна Елка изглеждаше до него като слаба, тънка фиданка до вековен, клонат дъб. Но тя обичаше най-много него. Той беше весел и добър, и толкова силен...

Усмехнат, той се спря пред Елка.

– Елка,... хайде...

Елка погледна майка си... Можеше ли нещо да ѝ се откаже.

– Остави агънцата само и се върни. Иво, събирай си ума, да не я завлечеш със себе си...

И тя се затече и стигна Ива. Макар сама доста висока вече, Елка едвам стигаше ръката на брата си.

Из „Елка“, Йордан Йовков

1 Посочете вярното твърдение за текста.

- А) Старата жена има шест деца: една дъщеря – Елка, и петима синове.
- Б) Бащата се радва, че може да види колко е пораснала дъщеря му.
- В) От къщата излиза Иво, на рамената му пада неговата дълга коса.
- Г) Иво е на средна възраст, но е най-едър и най-снажен от братята.

1 т.

2 Кое твърдение за Елка е вярно според текста?

- А) За нейните руси коси е наредена песен.
- Б) Елка има сини очи като тези на баща си.
- В) Тя изглежда като слаба, тънка елхичка.
- Г) Елка не може да стигне ръката на Иво.

1 т.

3 Какво означава наклонението на глаголите в подчертаното изречение?

---

1 т.

4 Кои други наклонения са използвани в текста?

---

1 т. – по 0,5 т. на верен отговор

5 Запишете по един пример от текста за посочените наклонения в задача 4.

---

2 т. – по 1 т. за верен отговор

6 Кои глаголни времена са използвани в първия абзац на текста?

- А) сегашно, минало несвършено, минало неопределено и минало предварително
- Б) сегашно, минало свършено, минало несвършено и минало неопределено
- В) минало свършено, минало несвършено, минало неопределено и минало предварително
- Г) сегашно, минало несвършено, минало предварително и бъдеще

1 т.

7 Какви глаголни форми са използвани в текста?

Чичо Митуш се загледа нагоре и каза:

– Гледай! Гледай какво правят сега гълъбите!

След като бяха ходили до кладенците или до нивите, гълъбите се връщаха, но не бързаха да кацат, а се въртяха около къщата и се издигаха все по-нависоко. Ту един, ту друг от тях се поспирваше, опваше крилата си и отведнаж започваше да се премята презглава надолу. След като доста време падаше тъй като убит, той се спираше, оправяше се и започваше да хвърчи пак, като бързаше да стигне другите.

– Чувал съм – каза чичо Митуш, – че имало хора, които изнасяли големи казани вода и вътре във водата гледали как се премятат гълъбите. Тъй било по-хубаво.

Из „Гълъбът на прозорца“, Йордан Йовков

- А) в изявително, условно и повелително наклонение
- Б) в изявително и условно наклонение и преизказни глаголни форми
- В) в условно и повелително наклонение и преизказни глаголни форми
- Г) в изявително и повелително наклонение и преизказни глаголни форми

1 т.

8 Колко глаголни форми в повелително наклонение са използвани в текста?

Когато изглежда,
че няма надежда,
че всичко е свършено вече –
недей се смущава,
недей се прощава,
недей се предава, човече.

Кажи: не ми пука
от таз несполука –
аз мога, аз вярвам, аз зная,
че въпреки факта
това е антракта,
това е антракта – не края.

От огън опърлен,
от всички захвърлен,
затворен в най-тъмната стая –
недей се спотайва,
недей се отчайва –
кажи си: това не е края!

Из „Песничка за надеждата“, Недялко Йорданов

А) 5   Б) 7   В) 7   Г) 8

1 т.

9 Запишете глаголните форми, употребени в текста, които означават, че говорещият предполага, че дадено действие е възможно при определено условие.

Стас, който навършваше четиринайсет години, обичаше много своята осемгодишна приятелка, но я смяташе за съвсем мъничко дете (...)

На Стас му дойде на ум, че ако в момента, когато падне мрак, е на една камила с Нели, би могъл да обърне животното, бягайки заедно с вятъра на север. Кой знае дали биха ги забелязали в мрака и в хаоса на стихията, а ако успееха да стигнат в първото село край Нил, щяха да бъдат спасени – Идрис и Гебхър не биха посмели дори да ги гонят, защото веднага щяха да попаднат в ръцете на местните заптиета. (...)

Никой от кервана не би се осмелил да отиде в крайбрежните села...

Из „Стас и Нели“, Хенрик Сенкевич

---

2 точки – по 0,5 т. на верен отговор

10 Преобразувайте изреченията, като поставите глаголните форми в условно наклонение.

А) Ще ни прочетете ли регламента на това състезание?

Б) Участвайте в журито на нашия конкурс за най-добър рецитатор.

2 точки – по 1 т. за всяко изречение

11 Кое от изреченията е написано правилно?

А) Господин Николов, бихте ли нанесъл оценките в бележника ми?

Б) Уважаема госпожо, бихте ли обърнали внимание на тази заповед?

В) Инженер Маринов, би ли направил проверка на ремонта на пътя?

Г) Госпожо Антонова, бихте ли ми обяснила решението на задачата?

1 т.

12 В кои от подчертаните изречения всички глаголни форми са преизказни?

Старецът... заприказва по-разумно и по-свързано. В гласа му звучеше и благоговейна гордост, и голяма скръб. (1) Бащата на Вангели, разказваше той, е бил един от най-близките хора на Апостола (2)... После сам станал войвода. Тук е бил той, когато му се добило първо дете... Било неделен ден и щели да кръстят детето. (3) И ето всички видели войводата да излиза от къщата си. Сърма и оръжие имало по него, той бил едър и снажен. Но тоя суров и страшен хайдутин бил сега кротък и нежен баща: той сам носел детето си, усмихнат и щастлив (4)... Събрало се цяло село в черква. Обрядът се свършил. Тogaва той се обърнал с детето в ръце към народа и казал (5): „Аз исках да имам син, за да бъде като баща си. Друга е била Божията воля. Но Вангели ще бъде учителка. Аз искам и тя да служи на народа“. (6)

Из „Водачката“, Йордан Йовков

А) 1, 3 и 6

Б) 2, 3 и 4

В) 2, 5 и 6

Г) 3, 4 и 5

1 т.

13 В кой ред всички глаголни форми означават, че говорещият не е свидетел на действието, а съобщава за него по думите на друго лице?

А) забравил, щял да прибере, би отстъпил, фотографирал

Б) се разколебал, е преодолял, заобиколил, пренебрегнал

В) се състезавал, нямало да ходи, класирал, бил спечелил

Г) са нарекли, освободил, свидетелствал, усъвършенствал

1 т.

14 Прочетете текста и дайте по един пример от него за изброените глаголни времена и наклонения, които са употребени съвместно.

Едит Фелоус не подозираше, че е просто кандидат номер три за място-

ОТГОВОРИ

Наклонение на глагола. Преизказни форми. Съвместна употреба на глаголните времена и наклонения

1. А

2. Б

3. Например: Говорещият изразява желанието си събеседникът му да извърши някакво действие, а също така и да не предприема дадено действие.

4. изявително и условно наклонение

5. Например: изявително наклонение – *беше сложила*, условно наклонение – *би се радвал*

6. А

7. Г

8. В

9. би могъл, биха забелязали, не биха посмели, не би се осмелил

10. А) Бихте ли ни прочели регламента на това състезание?

Б) Бихте ли участвали в журито на нашия конкурс за най-добър рецитатор?

11. Б

12. Г

13. В

14. Например:

сегашно време – подценяват

минало свършено време – смути

минало несвършено време – не подозираше

минало неопределено време – са довели

минало предварително време – беше свикнала

бъдеще време – ще е (необичайна)

бъдеще време в миналото – щеше да се справи

изявително наклонение – знаеше

повелително наклонение – помислете

условно наклонение – не би се изненадала

15. Текст – до 4 точки